

tietoa sellaisten alueen asukkaiden hyvinvoinnista ja osallisuudesta, jotka yleisesti jäävät nettikyselyjen ulkopuolelle. Myös jatkokysymyksiä nousi paljon. Olisiko osallisuudelle jotain tehtävissä? Miten kuulumisen tunnetta tai kokemusta elämän mielekkyydestä voisi lisätä? Onko osallisuus lisääntynyt palvelun aikana, vaikka onkin kyselyhetkellä matalalla tasolla? Mitä voimme päätellä vapaamuotoisten kohtaamispaikkojen korkeasta osallisuudesta?

Osallisuus on sosiaalihuoltolain keskeisiä käsitteitä. Sosiaalipalvelujen tavoitteena on osallisuuden edistäminen, mutta palvelujen vaikutusta osallisuuteen ei systemaattisesti seurata eikä mitata. Tähän alueella tartutaan seuraavaksi, kun ryhdytään etsimään osallisuutta selittäviä tekijöitä ja mekanismeja sekä testaamaan erilaisia osallisuutta lisääviä menetelmiä.

11.4 Traumakokemusten tutkiminen ja osallisuuden edistäminen - esimerkkinä RITA -tutkimushanke

Miisa Törölä, Teija Karttunen, Elli Jutila, Ulla Salovaara

Esittelemme alkuvaiheessa olevaa tutkimushanketta, jonka tavoitteena on (1) tutkia traumakokemusten kytkeytymistä rikostaustaisten naistenpalvelutarpeisiin, (2) kartoittaa ja analysoida nykyisiä päihde-, terveys-, aikuis- ja asumissosiaalityön ja työllistämisen palveluita naisten palvelutarpeiden näkökulmasta sekä (3) kehittää ja pilotoida traumakokemukset tunnistava ja huomioiva yhteistyö- ja palvelumalli, joka systematisoi naisten vankilasta vapautumisen valmistelua ja edistää yhteiskuntaan integroitumisen onnistumista. Päättökysymys on: Millaisia traumakokemuksia rikostaustaisilla naisilla on ja miten palvelujärjestelmä voisi paremmin vastata niihin? Pääkysymys jakautuu kolmeen osakysymykseen: 1. Millaisia traumakokemuksia naisvangeilla on ollut alaikäisenä ja aikuisiällä? 2. Miten traumakokemukset kytkeytyvät palveluiden käyttöön ja minkälaisia tukitoimia ja palveluita naiset kokevat tarvitsevänsä? 3. Millainen nais erityinen ja traumakokemukset huomioiva palvelumalli nykyisen palvelujärjestelmän pohjalta on mahdollista kehittää?

Hankkeessa toteutetaan laaja, vankilarangaistusta suorittaville naisille suunnattu kysely- ja haastattelututkimus, jossa tutkitaan naisten elämänselityksessä olleita traumakokemuksia ja niiden vaikutuksia heidän palvelutarpeisiinsa. Lisäksi kartoitetaan ja arvioidaan olemassa olevia päihde-, terveys-, aikuis- ja asumissosiaalityön palveluita tunnistettujen palvelutarpeiden näkökulmasta. Tulosten pohjalta kehitetään tutkimusperustaisesti yhdessä ammattilaisten, järjestöjen ja kokemusasiiantuntijoiden kanssa traumakokemukset tunnistava nais erityinen yhteistyö- ja palvelumalli, joka tiivistää naisten vapautumisen valmistelua, tukee sen onnistumista ja pyrkii vastaamaan paremmin rikostaustaisten naisten tarpeisiin. Kehitettävä malli pilotoidaan kahdella paikkakunnalla/hyvinvointialueella.

Tässä esityksessä pohdimme traumaattisten kokemusten tutkimisen haasteita suhteessa osallisuuden, sen edistämisen ja mahdollistamisen kysymyksiin.